

26.11.2018

לכבוד

ד"ר אביחי מנדלבלית, היועץ המשפטי לממשלה
 השופט (בדימוי) יוסף שפירא, מבקר המדינה
 עו"ד הדס פרבר, יועמ"ש משרד התרבות והספורט

הנדון: חשד להליך לא תקין בתיקון מבחני התמיכה לחלוקת כספי ציבור בתחום הקולנוע

שלום רב,

1. בימים אלו אנו, מוסדות ציבור החתומים מטה, מגישים את הערותינו לתיקונים המוצעים למבחנים לחלוקת כספי התמיכות של משרד התרבות והספורט למוסדות ציבור בתחום הקולנוע. התיקונים המוצעים הינם תיקונים משמעותיים ורחבים מאוד, אשר יורדים לשורשיה של תעשיית הקולנוע הישראלי ואין ספק כי ישנו את פניה. עם זאת, על אף ההיקף וההשלכות המשמעותיות של התיקונים כאמור (עליהם הערנו בתגובתנו למשרד התרבות והספורט במועד שנקבע על ידו ביום 22.11.2018), מעיון בסיכומי הפרוטוקולים של דיוני מועצת הקולנוע במסגרתם אושרו המלצות הוועדה לבחינת קרנות הקולנוע והומלץ על גיבושם של מבחני התמיכה מתברר כי בהליך הגיבוש והניסוח שלהם נפלו פגמים מהותיים שלא מניחים את הדעת ומעלים שאלה בדבר תוקפם החוקי, ועל כך נעמוד בהמשך.
2. מועצת הקולנוע הינה הגוף המופקד על ייעוץ לשר התרבות בכל נושא הנוגע למדיניות בתחום הקולנוע ובכל עניין הנוגע לביצוע חוק הקולנוע, תשנ"ט-1999, (להלן: "חוק הקולנוע"), ובכללם קביעת מבחנים לתמיכה במוסדות ציבור בתחום הקולנוע (ראו סעיף 3 לחוק הקולנוע). הרכב מועצת הקולנוע **נקבע בחוק** והוא עומד על **25 חברים וחברות: 13 חברים משדה היצירה, העשייה, והמחקר בתחום הקולנוע; 6 חברים המעורים בתחומי האמנות והתרבות ו-6 עובדי מדינה ממשרדים שונים**. בראשה של המועצה צריך לעמוד יו"ר שאיננו עובד מדינה. (ר' סעיף 4 לחוק הקולנוע).
3. ברם, מועצת הקולנוע המכהנת היום אינה עומדת במספר החברים הנדרש על פי חוק, ואפילו אינה קרובה לכך.
4. כך, במהלך התקופה שבה התנהלו שתי הישיבות שבהן דנו חברי מועצת הקולנוע בהמלצות הוועדה לבחינת הקרנות והחליטו על תיקונים רחבי היקף בהסדרים הנוהגים כיום, מנתה מועצת הקולנוע **11 חברים בלבד** - פחות ממחצית ממספר החברים הדרושים (כלומר חוסר של 12 חברים). בנוסף לכך, יו"ר המועצה טרם מונה והמועצה התנהלה ללא יו"ר.

5. יתירה מזו, הישיבה הראשונה (מצ"ב העתק סיכום הישיבה) התקיימה ביום 30.05.2018 **בנוכחות של 5 חברי מועצה בלבד** שמונו זמן קצר לפני כן (מתוך 11 חברים מכהנים בפועל ובמקום 25 חברים על פי חוק) וללא יו"ר (שטרם מונה). בישיבה זו הוחלט כי את מקומו של היו"ר תמלא הגב' רויטל בללי.
6. הישיבה השנייה (מצ"ב העתק סיכום ישיבה) התקיימה שבוע לאחר מכן ביום 5.6.2018. בישיבה זו נכחו **8 חברי מועצה** (מבין 11 המכהנים, ובמקום 25 הנדרשים על פי חוק), ועדיין ללא מינוי יו"ר למועצה. בישיבה זו מונה כממלא מקום היו"ר מר איתן אלפרט, סמנכ"ל מוסדות תורת חיים. בישיבה זו הועלו בפני המועצה החסרה 3 הצעות מתוך המלצות ועדת הקרנות, עליהן התבקשו חברי המועצה להצביע.
7. מובן כי מספר והרכב חברי מועצה זה אינו תקין, משום שאינו נותן ייצוג אמיתי ומקצועי נרחב והולם לתעשיית הקולנוע, האמנות והתרבות, כפי שדורש החוק. מבלי לפגוע בכבודם ומעמדם המקצועי של חברי המועצה שנכחו, הרכב כה חסר של המועצה חסר את העומק המקצועי, הניסיון והידע הנחוצים על מנת לגבש קריטריונים אפקטיביים לתמיכות, קריטריונים שיתקנו עוולות מהעבר ויקדמו את התעשייה קדימה. הרכב חסר כל כך של המועצה – הן מבחינת מספר החברים והן מבחינת הרכב הנוכחים – גם חסר את האיזון הנדרש על מנת לייצג באופן הולם את התעשייה כולה.
8. כיצד מועצה בהרכב כה חסר, אשר פוגע במקצועיותה, יכולה ליעץ לשר לקביעת מבחנים לחלוקת כספי ציבור בתחום? כיצד תוכל שרת התרבות לעמוד בחובותיה על פי חוק הקולנוע בשעה שהיעוץ שניתן לה כל-כך חסר ואינו משקף את המגוון המקצועי הנרחב הנדרש?
9. והנה, העיון בפרוטוקולים של המועצה, מעיד באופן מובהק על היעדר הליך תקין אשר מצידו מוביל לפגמים מהותיים בתהליך קבלת ההחלטות:
 - א. בפרוטוקול הישיבה הראשונה, המוזכרת לעיל, רשום כי "הונח בפני חברות המועצה דו"ח הוועדה השלם אשר גם נשלח אליהם במייל ובנוסף הונחו תמצית מנהלים ודוח תפ"ן." מדובר בכ-200 עמודים של נתונים ומסקנות! בסופה של הישיבה ביקשו חברות המועצה "זמן לקרוא את הדוח באופן רציני ולחוות עליו דעה בכתב לאחר כמה ימים." ואולם, חוות דעת אלו לא פורסמו עד היום, ואנו נבקש לחשוף אותן במסגרת בקשה על פי חוק חופש המידע, גם אם ממילא, כאמור, מדובר במועצה ציבורית המתנהלת בחסר, שלא מייצגת את הציבור אלא רק פיסה קטנה ומצומצמת מתוכו.
 - ב. בשתי הישיבות הבהירה ראשת מנהל תרבות, הגב' גלית ווהבה שאשו, את גבולות הגזרה של תפקידי המועצה ואת חוסר התוחלת של תפקידם למעשה – "ההחלטה הסופית באשר לתיקון הנדרש ולדרך הפעולה שתינקט היא של שרת התרבות ורק היא יכולה להכריע, כאשר היא כמובן תיקח לתשומת ליבה את המלצות הוועדה כמו גם את המלצות מועצת הקולנוע."

כך קרה ש-8 חברי מועצת הקולנוע בלבד, שזה עתה נכנסו לתפקידם ואינם בעלי ניסיון מקצועי מספק בה ולא נפגשו עם נציגי המוסדות כאמור - התבקשו להצביע על שורה ארוכה של המלצות משמעותיות ומהותיות להתנהלות תחום הקולנוע בישראל ולחלוקת כספי ציבור.

ג. אם לא די בכך, קולם של המוסדות ושל ציבור היוצרים לא נשמע בכל התהליך וזאת על אף שבישיבה מיום 30.05.2018 הבהירה היועמ"ש של מועצת הקולנוע, עו"ד דינה עברי-עומר, ש"יש להזכיר כי הקרנות הופיעו אמנם בפני הוועדה אך לא ניתנה להם הזדמנות להגיב לממצאים שבדוח או להמלצות. אין חובה משפטית לקיים שימוע בשלב הדיון בהמלצות הוועדה, אולם בשלב גיבוש הצעדים האופרטיביים תהיה חובה לשמוע את הקרנות." למרות חוות דעת משפטית חד-משמעית זו, לאורך כל שלבי הדיונים וקבלת ההחלטות לא הוצגה בפנינו, הגופים הנתמכים מתוקף חוק הקולנוע, כל אפשרות להשמיע קולנו וחוות דעתנו על השינויים המוצעים או לבוא בפני מועצת הקולנוע או מי מחבריה. אנו נדרשים כעת, לאחר שהצעדים כבר גובשו ונוסחו, להגיב על המסמך בלוח זמנים צפוף.

10. אנו סבורים כי מכלול הפגמים המתוארים לעיל, לא רק שמהווה הפרה של החוק אלא הופך את ההליך להליך שאינו עומד בכללי ניהול תקין החלים על גופים ציבוריים ועל רשויות המדינה ואינו מתקבל על הדעת. מועצה ציבורית צריכה להיות מורכבת מהנציגים שנקבעו לה על-פי חוק, על מנת שחבריה יוכלו לתת ייעוץ ראוי ומייצג לשרה הממונה. הרי אין לצפות מהשרה להכיר ולהבין על בוריה את תעשיית הקולנוע עליה היא מופקדת ובדיוק בשל כך יוצר החוק מוסד מקצועי הפועל לצידה, הוא מועצת הקולנוע. למועצת הקולנוע תפקיד חיוני וחשוב ולכן מצופה ומתחייב ממנה, כמועצה ציבורית שתפקידה לייעץ לשרה – לפעול במקצועיות, ללמוד את תחום הקולנוע הישראלי לעומק, לקיים דיאלוג עם היוצרים והקרנות ולשמור על תעשיית הקולנוע לטובת הציבור הישראלי ובהתאם לחוק הקולנוע. תפקוד המועצה הציבורית בחסר כה משמעותי, הפוגע במקצועיותה וביכולת שלה לקבל החלטות מושכלות, הופך אותה, עם כל הכבוד, ל"חותמת גומי".

11. לאור האמור, אנחנו סבורים שיש למלא את שורות מועצת הקולנוע, להזמין אותנו לקיים דיאלוג אמיתי ופורה ולהשמיע את עמדתנו, כפי שנדרש בחוק, ורק לאחר מכן לקבל החלטות לגבי שינויים במבחני התמיכה ולקיים התייעצות על הקריטריונים החדשים לתמיכה מתוקף חוק הקולנוע. עד למילוי שורות המועצה יש להמשיך את העבודה על-פי הקריטריונים הנוכחיים.

12. אנו מצפים כי לפני גיבוש הקריטריונים תשמע מועצת הקולנוע את דבריהם של ציבור היוצרים בקולנוע באמצעות הארגונים המייצגים אותם, על מנת שתוכל לבחון את הקולות שעולים משטח העבודה בתעשיית הקולנוע הישראלית ולקבל חוות דעת מקצועית על השינויים המוצעים.

13. לפיכך, ומתוך רצון ושאיפה שהקולנוע הישראלי לא יפגע, אנו פונים ליועץ המשפטי לממשלה ולמבקר המדינה, בבקשה שיבחנו את התנהלות מועצת הקולנוע ואת תהליך קבלת החלטותיה בנוגע למבחני

התמיכה בתחום הקולנוע שפורסמו על ידיה לאחרונה, ויורו על פסילת מסמך התיקונים שגובש בדרך לא תקינה, כמתואר לעיל.

בברכה,

ועדים מנהלים : איגוד הבמאיות והבמאים, איגוד המפיקים לקולנוע וטלוויזיה בישראל, איגוד מקצועות האנימציה, איגוד העורכים, איגוד התסריטאים, האקדמיה הישראלית לקולנוע וטלוויזיה, פורום הקולנוע וטלוויזיה, אקט, דוקאביב, סינמטק ירושלים, פורום היוצרים הדוקומנטרים, פורום הקולנועניות ויוצרות הטלוויזיה בישראל, פסטיבל הסרטים הבינלאומי ירושלים, קרן גשר לקולנוע רב תרבותי, הקרן החדשה לקולנוע וטלוויזיה, קרן הקולנוע הישראלי, קרן מקור לסרטי קולנוע וטלוויזיה, שח"ם.